

De Franse Groenen weten waarover kinderen moeten dromen

Posted on 10 april 2021 by Kleis Jager

Ze werden een jaar geleden gekozen, de groene burgemeesters van een paar grote Franse steden. Bordeaux, Lyon en Straatsburg kleurden voor het eerst groen. In Lille en Nantes werd nipt verloren van socialistische kandidaten.

De doorbraak was een logisch gevolg van de *gentrification* die de bevolkingssamenstelling van veel steden in de westerse wereld ingrijpend heeft veranderd. De stijgende woonkosten zijn nog op te brengen voor hoger opgeleiden met een goed gevulde portemonnee. En die stemmen vaker groen.

In het Frans wordt *gentrification* ook wel *embourgeoisement* genoemd, verburgerlijking. Eerst was Parijs aan de beurt, daarna volgden de provinciehoofdsteden. De historicus Pierre Vermeren rekent van de 800.000 bewoners van de agglomeratie Bordeaux misschien nog een kwart tot de oorspronkelijke bevolking. Het sluitstuk van deze ontwikkeling was de verlenging van de TGV-verbinding naar Parijs. De trein doet sinds 2017 nog maar 2 uur en vier minuten over 630 kilometer. Dat bracht veel Parijzenaars naar de wijnstad. Het

lokale accent wordt nauwelijks nog gehoord, *le petit peuple*, de gewone man en vrouw, is weg.

Porno in de lift met 5G

Hoe dan ook, EELV (*Europe Écologie Les Verts*) is na het succes van vorig jaar een partij om nog meer rekening mee te houden. Een club met toekomst bovendien, want groen doet het goed bij jonge kiezers. Grote man bij de groenen is Éric Piolle, de burgemeester van Grenoble, die daar het stadhuis in 2014 veroverde.

Maar een serie incidenten rond een paar burgemeesters temperde het optimisme rond de partij. Groen lijkt steeds meer synoniem met wat in Frankrijk *écologie punitive* wordt genoemd, de mens moet worden gestraft voor zijn rampzalige aanwezigheid. Door hem zijn pleziertjes af te pakken.

Zo liet de burgemeester van Bordeaux, Pierre Hurmic, weten dat de traditionele grote kerstboom – ‘een dode boom’ op een van de pleinen in zijn stad niet zou terugkeren. Zijn collega in Lyon Grégory Doucet, haalde uit naar de Tour de France: een vervuilend en seksistisch (vanwege de rondemiss) evenement, dat hij niet in zijn stad wilde hebben. Verschillende groenen verzetten zich tegen 5G-techniek, een gemeenteraadslid in Nice juichte zelfs de vernietiging van een zendmast toe. Met iets meer humor voorspelde Piolle in Grenoble dat 5G alleen zal dienen om porno in de lift in HD-kwaliteit te bekijken.

Subsidie voor een Milli Görüs-moskee

Onlangs trok ook EELV-burgemeester Jeanne Barseghian van Straatsburg de aandacht. Groen staat niet alleen voor schraal, maar ook voor een zekere blindheid inzake het islamisme. Het stadsbestuur gaf hier een subsidie van 2,5 miljoen euro aan een moskee in aanbouw die zichzelf aanprijst als het grootste islamitische gebedshuis van Europa. In de Elzas – waar Straatsburg de hoofdstad van is – kan dat omdat de wet van 1905 die de scheiding tussen kerk en staat regelt er niet van kracht is. Hier gelden nog de regels van het concordaat, de deal die Napoleon 1801 sloot met de kerken.

Alleen: deze moskee wordt gebouwd door Milli Görüs. Die conservatieve Turkse organisatie weigerde onlangs een ‘Republikeins Handvest’ te tekenen waarmee de regering de islam in Franse richting hoopt te duwen. Hierin staat onder andere dat

mannen en vrouwen gelijkwaardig zijn.

‘De luchtvaart moet in deze tijd geen kinderdroom meer zijn’

Maar het incident dat de tongen misschien nog wel het meest losmaakte, vond plaats tijdens een raadsvergadering in Poitiers, een middelgrote gemeente in het Zuid-Westen. Burgemeester Léonore Moncond’huy heeft hier de stofkam door de subsidies aan het verenigingsleven gehaald. Er gaat geen geld meer naar de vliegvereniging, want vliegtuigen gebruiken fossiele brandstoffen. Iemand van de oppositie zei het besluit te betreuren. Want zo komt er ook een einde aan het jaarlijkse evenement ‘Kinderdromen’. Dit is een happening waarbij gehandicapte kinderen mee mogen in een eenmotorig vliegtuigje.

Dat is ook jammer, antwoordde Moncond’huy. ‘Maar de luchtvaart moet in deze tijd geen kinderdroom meer zijn.’ Video’s van de zitting die opdoken in het paasweekeinde brachten een stortvloed van reacties op de *socials* op gang. ‘Heel vreemd’, twitterde bijvoorbeeld minister Marc Fesnau, ‘dat je in staat bent anderen te vertellen waarvan zij moeten houden en waar zij over mogen dromen. En dat je kunt vergeten dat de vooruitgang van de mensheid de vrucht is van dromen en...vrijheid.’

Ook minister van transport Djebbari deed een duit in het zakje. Hij citeerde schrijver-vlieger Antoine de Saint-Exupéry: ‘Maak van je leven een droom en van je droom de werkelijkheid.’ Djebbari heeft donderdag zelfs het *Légion d’Honneur* aangevraagd voor de voorzitter van de vliegclub die daar zeer verguld mee was.

Macron werkt hard aan groen profiel

De politieke bedoeling van Djebbari is natuurlijk duidelijk. EELV is een

serieuze concurrent die bij de presidentsverkiezingen in 2021 niet te groot moet worden. Daarom werkt Macron hard aan een groen profiel waarbij hij zijn rivalen een gebrek aan realisme verwijt. Hij vergeleek ze daarom eerder met de Amish en ‘adepten van de *décroissance* (ontgroeiing) en de olielamp’

Macron weet maar al te goed dat EELV klaar staat om in de presidentiële campagne straks de kachel aan te maken met zijn prestaties op groen terrein. Je zou wel gek

zijn om in die omstandigheden geen gebruik te maken van de munitie die je tegenstanders voortdurend zelf aanleveren. Daar moeten we snel mee stoppen, zo klinkt het ook in de kringen van EELV.

‘De Groenen zullen de mensen van goede wil verliezen’

De vraag is alleen of dat lukt. Want alle voorvallen samen vormen een patroon, een gedachtegoed met utopische trekken. De wens om controle uit te oefenen over kinderdromen is daarvan de meest expliciete uitdrukking.

Het is geen ouderwetse utopie die de vrijheid vertrapt, volgens het centrumrechtse parlementslid Hervé Mariton in een fraai opiniestuk in de krant *Le Figaro*, maar een utopie die ons een nieuwe definitie van geluk oplegt. ‘Dit denken bewierookt het begrip positieve vrijheid. Negatieve vrijheid – de niet navolgingswaardige vrijheid dus – is het recht datgene te doen dat een ander niet schaadt. Positieve vrijheid zegt dat wij datgene kunnen doen dat nuttig is voor anderen, voor de gemeenschap.’

Deze redenering brengt ons gevaarlijk dicht in de buurt van het Chinese model, waarschuwt Mariton. ‘In China hangt bijvoorbeeld de vrijheid van burgers om zich te verplaatsen af van het sociale nut van die burgers.’

Uiteindelijk schaden de groenen – ‘intelligenter en beter op de hoogte van hetgeen er op het spel staat voor de planeet’ – in hun streven naar een nieuwe mens de zaak waar zij voor staan, denkt Mariton. ‘Zij zullen de mensen van goede wil kwijtraken.’

Ook de filosoof Luc Ferry signaleert een zorgelijke ontwikkeling bij de groene theoretici. Volgens Ferry wordt de strijd tegen klimaatopwarming niet zelden misbruikt voor een aanval op het liberalisme en het kapitalisme dat we juist nodig hebben om de welvaart te vergaren die niemand kan missen. Welvaart die eerst geproduceerd moet worden om het te kunnen delen.

Ontregeling van het klimaat direct gevolg van

koloniaal verleden

Dat lijkt evident en een grote meerderheid zal dit onderschrijven. Maar toch wordt een personage als Greta Thunberg die juist het tegenovergestelde beweert enthousiast aan de borst gedrukt. Heeft men eigenlijk wel goed naar haar geluisterd? vraagt Ferry zich af. Het is schrikken geblazen. Neem bijvoorbeeld een opiniestuk van de Zweedse activiste uit november 2019: 'De klimaatcrisis is niet alleen een crisis van het milieu. Het is een crisis van de mensenrechten, van de rechtvaardigheid en van de politiek. Deze crisis is ontstaan en gevoed door koloniale, racistische en patriarchale onderdrukking. We moeten die onderdrukking ontmantelen.'

Het klimaatalarmisme van Thunberg rust dus op een fundament van antikapitalisme, antiracisme en het zogenoemd 'eco-feminisme', een mengsel dat samen de zogeheten 'dekoloniale ecologie' vormt. Voor de dekolonialen hangt alles met alles, maar dan ook werkelijk alles, samen. De ontregeling van het klimaat zou een rechtstreeks gevolg zijn van het koloniale en slavernijverleden van het Westen. Dat is de bron van het kapitalisme dat de planeet uitput en de biodiversiteit vernietigt.

Zonder kapitalisme geen groene toekomst

Dekolonialen als Arturo Escobar in de Verenigde Staten en de Fransman Malcolm Ferdinand in Frankrijk uiten vanuit deze overtuiging radicale kritiek op de vrije markt-economie. In Nederland worden hun gedachten vertolkt door het GroenLinks-Kamerlid Kauthar Bouchallikht. Wat dekoloniale ecologie is, moge blijken uit deze uitspraak van Ferdinand, die werd geboren op Martinique: 'Groene theorievorming die geen rekening houdt met de koloniale grondtrekken van de wereld, dat is alsof je een probleem analyseert met één oog. Alsof het bijvoorbeeld mogelijk is om te praten over klimaatvluchtelingen en klimaatverandering, zonder het over ongelijkheid te hebben.'

Maar zonder kapitalisme, zal er ook geen ecologie zijn betoogt Ferry in zijn laatste boek *Les sept écologies, Pour une alternative au catastrophisme antimoderne*. 'De mateloosheid en excessen veroordelen van de geglobaliseerde mensheid levert niet meer dan een apocalyptisch ratjetoe op waarmee je alleen kinderen bang kunt maken.'

En dat is niet alleen, concludeert Ferry, omdat onze ontwikkelde samenlevingen die veel te danken hebben aan de vrije markt en de globalisering haaks staan op de traditionele praktijken die de huidige crisis hebben veroorzaakt. Maar ook omdat er zonder kapitalistische innovatie, die ons stap voor stap verlost van een verleden van duizend jaar minachting voor de natuur en dierenmishandeling, nooit sprake was geweest van een groene politiek. En ook niet van de wetenschap en de techniek die oplossingen mogelijk maken.